

องค์ความรู้

กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

"การต่อต้านการทุจริต"

กับหน่วยงานที่ได้รับรางวัลองค์กรโปร่งใส/

องค์กร STRONG ต่อต้านการทุจริต

คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต ส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใส
ของสำนักงานต่างประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

คำนำ

สำนักภาษาต่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการด้านคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใสและการต่อต้านการทุจริตเพื่อขับเคลื่อนองค์กรให้เป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบ ทั้งนี้ เพื่อให้สำนักฯ บรรลุตามวัตถุประสงค์ในการเป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบ สำนักภาษาต่างประเทศได้มีการประกาศใช้แผนส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานด้านคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใสและการต่อต้านการทุจริตของสำนักภาษาต่างประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ อันมุ่งพัฒนาคนทั้งในด้านจิตใจและพฤติกรรม เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายการเป็นองค์กรคุณธรรม สร้างความเข้มแข็งในการส่งเสริมความร่วมมือจากเครือข่ายภายในและเครือข่ายภายนอก และนำหลักคุณธรรมและจริยธรรมมาเป็นรากฐานในการดำเนินชีวิตเพื่อสร้างสรรค์สังคมสงบสุขและอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

เพื่อเป็นการส่งเสริมการสร้างองค์กรคุณธรรมต้นแบบ สำนักภาษาต่างประเทศจึงได้รวบรวมองค์ความรู้จากกิจกรรมที่ได้ดำเนินการตามแผนส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานด้านคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใสและการต่อต้านการทุจริตของสำนักภาษาต่างประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ และจัดทำเป็น องค์ความรู้ : กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ “การต่อต้านการทุจริต” กับหน่วยงานที่ได้รับรางวัลองค์กรโปร่งใส/องค์กร STRONG ต่อต้านการทุจริต เพื่อใช้เป็นแนวทางและองค์ความรู้ในการดำเนินการสร้างองค์กรคุณธรรมต้นแบบ ต่อไป

สำนักภาษาต่างประเทศ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๗
บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญ	๑
ความหมายของ “ทุจริต”	๓
แนวคิดเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริต	๓
กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานองค์กร STRONG ต่อต้านการทุจริต	๕
บทสรุป	๑๐

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ตามที่รัฐบาลได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติในระยะ ๒๐ ปี โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยได้กำหนดเป็นโมเดลพัฒนาประเทศ ๔.๐ ขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยปัญญา สร้างความเข้มแข็งจากภายใน เชื่อมโยงเศรษฐกิจไทยสู่โลก สร้างคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมที่เกื้อกูลและแบ่งปัน ภายในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เน้นการพึ่งพาตนเอง พึ่งพากัน ผ่านกลไกภาคประชารัฐทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน เพื่อให้คนในชาติเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกที่ดีเพื่อประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ

เพื่อเป็นการรับสนองนโยบายของรัฐบาล สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมพัฒนาคนให้เป็นคนดีมีคุณธรรม ตามแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ผลักดันไปสู่การปฏิบัติและบริหารการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด และเป็นเครื่องมือในการพลิกโฉมสังคมไทย ด้วยการส่งเสริมให้เกิดกระบวนการทางสังคม ๓ กระบวนการ ได้แก่ กระบวนการบ่มเพาะจิตใจ ในทุกช่วงวัยของมนุษย์ ด้วยการส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพคน และองค์กรเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม กระบวนการส่งเสริมสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการมีพฤติกรรมหรือการแสดงออกที่สะท้อนการมีคุณธรรมในระดับบุคคล จากการปรับเปลี่ยนวิถีคิด กรอบคิด หรือค่านิยม และกระบวนการพัฒนาระบบ เสริมสร้างขีดความสามารถของกลไกเพื่อการขับเคลื่อนและส่งเสริมคุณธรรม กำหนดเป็นวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. เพื่อให้ทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรม การทำความดีที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย

๒. เพื่อให้ทุกภาคส่วนโดยเฉพาะภาครัฐ พัฒนาระบบและการเสริมสร้าง ขีดความสามารถของกลไกเพื่อขับเคลื่อนและส่งเสริมคุณธรรม

๓. เพื่อให้ทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพคน และองค์กรเครือข่าย เพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม

นอกจากนั้น ในแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ยังได้กำหนดคุณธรรมที่พึงประสงค์สำหรับสังคมไทย ๕ ประการ “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู” เพื่อนำสู่การเป็นคนดี มีคุณธรรม และเป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์” น้อมนำหลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และรักษาสืบสานวิถีวิถีวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม ซึ่งเป็นหลักคิดในการดำรงชีวิต และการพัฒนาคุณธรรมให้ปรากฏชัดเป็นรูปธรรมในสังคม

ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ได้มีการส่งเสริมการดำเนินการด้านคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใส และป้องกันทุจริต จึงได้มีการจัดทำแผนบูรณาการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินการด้านคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งได้มีการกำหนดองค์ประกอบและภารกิจในการขับเคลื่อนคุณธรรมและจริยธรรม ความโปร่งใสและการป้องกันการทุจริตของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาโดยมีกรอบ

การดำเนินการตามแผนส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินการด้านคุณธรรมและความโปร่งใสของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ แผนปฏิบัติการตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. กับสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ฉบับที่ ๒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖ และแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นแนวทางในการดำเนินการ

อีกทั้ง สำนักภาษาต่างประเทศ ได้มีการจัดทำแผนส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานด้านคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใส และป้องกันการทุจริตของสำนักภาษาต่างประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อกำหนดเป้าหมายในการรักษามาตรฐานการเป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบอย่างเป็นระบบและยั่งยืน รวมทั้ง เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการส่งเสริม คุณธรรมความโปร่งใส และการต่อต้านการทุจริตแก่หน่วยงานอื่น เจตจำนงสุจริตในการบริหารงาน ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โดยสำนักงานฯ ยึดมั่นและให้ความสำคัญกับการต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พร้อมมุ่งมั่นที่จะบริหารราชการให้บรรลุผลสำเร็จด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ยึดหลักธรรมาภิบาล และยึดประโยชน์ของราชการส่วนรวมเป็นสำคัญ ภายใต้แนวคิด “CLEAN Senate...องค์กรวุฒิสภาใสสะอาด” อีกทั้ง ยังเชื่อมโยงกับนโยบายของผู้นำองค์กร ได้แก่ นโยบายของประธานวุฒิสภา (ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย) ในพิธีลงนามคำรับรองปฏิบัติราชการของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่ให้ความสำคัญกับการน้อมนำและสืบสานพระบรมราโชวาทและหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวมาเป็นหลักในการดำรงตน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต นำความรู้ตามหลักวิชาการมาใช้อย่างถูกต้อง มีเหตุผลและเป็นธรรม นโยบายเลขาธิการวุฒิสภา (นางสาวนภาพรณ ใจสัจจะ) ซึ่งมุ่งมั่นสืบสานและต่อยอดการดำเนินการด้านคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์กรสู่องค์กรคุณธรรมต้นแบบที่โดดเด่นและยั่งยืน ขับเคลื่อนสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาสู่สำนักงานสีเขียว ลด ละ เลิก กิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย ผ่านนโยบายหลัก Smart Senate เพื่อมุ่งสู่การเป็นองค์กรอัจฉริยะในการสนับสนุนภารกิจของวุฒิสภาเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน นอกจากนี้ ยังได้นำประมวลจริยธรรมข้าราชการรัฐสภา ค่านิยมร่วมของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา “สามัคคี มีวินัย ใจซื่อตรง” วัฒนธรรมองค์กรของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา “สามัคคีมีวินัย สุจริตโปร่งใส รอบรู้งานสภา มีจิตอาสา มุ่งงานสภาสัมฤทธิ์” และคุณธรรมเป้าหมายของสำนักภาษาต่างประเทศ “ใช้ชีวิตพอเพียง เทียงตรงวินัย ใจซื่อสัตย์ ปฏิบัติจิตอาสา รู้ค่ากตัญญู” มาใช้เป็นกรอบแนวคิดเพื่อศึกษาวงจรการตัดสินใจในการดำเนินการทุจริต เพื่อกำหนดแนวทางในการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์และขับเคลื่อนเป้าหมายการดำเนินการด้านคุณธรรม จริยธรรม และความโปร่งใสของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาให้บรรลุผลสำเร็จดังที่ได้กำหนดเป้าหมายไว้

ความหมายของ “ทุจริต”

การทุจริต (Corruption) หมายถึง การใช้อำนาจที่ได้มาหรือการใช้ทรัพย์สินที่มีอยู่ในทางมิชอบเพื่อประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว เพื่อน คนรู้จัก หรือประโยชน์อื่นใดอันมิควรได้ ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์ของผู้อื่น การทุจริตอาจเกิดได้หลายลักษณะ เช่น การติดสินบนเจ้าพนักงานด้วยการให้หรือการรับสินบนทั้งที่เป็นเงินและสิ่งของ การมีผลประโยชน์ทับซ้อน การฟอกเงิน การยกยอก การปกปิดข้อเท็จจริง การขัดขวางกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น

ประมวลกฎหมายอาญาให้ คำนิยามไว้ ในมาตรา ๑(๑) “โดยทุจริต” หมายความว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ “ทุจริตต่อหน้าที่” หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือกระทำการอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามกฎหมายอื่น

ยุทธศาสตร์ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๐) การทุจริตคอร์รัปชัน คือการใช้อำนาจหรืออิทธิพลในตำแหน่งหน้าที่ที่ตนเองมีอยู่เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเอง ญาติพี่น้อง และพวกพ้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริต

ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาสซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมกำกับ การควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือการหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle) ตามหลักการและทฤษฎี Triangle Fraud ของ Dr. Ronald R. Cressey (๑๙๔๐) ซึ่งเป็นนักสังคมวิทยาและอาชญาวิทยา ชาวอเมริกัน ได้ให้สมมติฐานไว้ในหนังสือชื่อ Other's People Money

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานภาครัฐในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๑. รูปแบบการทุจริตในสังคมไทย รูปแบบการทุจริตของไทยจำแนกออกเป็น ๒ ระดับ คือ การทุจริตในระดับชาติและระดับท้องถิ่น โดยมีสาเหตุหลายประการ เช่น การใช้วัฒนธรรมแบบไทยในทางที่ผิด คือ ระบบอาวุโสและระบบอุปถัมภ์ การขาดจิตสำนึกของบุคคลซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ช่องว่างของกฎหมายและการบังคับใช้ของกฎหมายไม่เข้มแข็ง ขาดกลไกในการตรวจสอบ ความโปร่งใสที่มีประสิทธิภาพ การผูกขาดผลประโยชน์ทางธุรกิจกับการดำเนินงานของภาครัฐ ค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสม การขาดจริยธรรมคุณธรรม เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม (วัตถุนิยม) และระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม

๒. ผลประโยชน์ทับซ้อน ผลประโยชน์ทับซ้อน มีความหมายเดียวกับคำว่า “การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม” และ “การขัดกันแห่งผลประโยชน์” ซึ่งไม่จำกัดอยู่ในรูปของตัวเงินหรือทรัพย์สิน แต่หมายรวมถึงผลประโยชน์ที่ทำให้ผู้ได้รับพึงพอใจในผลประโยชน์เหล่านั้น แนวคิดป้องกันปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน คือ การกำหนดคุณสมบัติที่พึงประสงค์ หรือคุณสมบัติต้องห้าม การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินหนี้สิน การกำหนดข้อพึงปฏิบัติทางจริยธรรม ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำงานหลังพ้นตำแหน่งในหน้าที่ทางราชการ เพื่อป้องกันมิให้ผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งนำข้อมูลลับภายในหน่วยงานไปใช้ประโยชน์หลังจากการออกจากตำแหน่ง

๓. การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ คือ การปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการภาครัฐ โดยนำหลักการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบราชการ และการแสวงหาประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ โดยนำเอาวิธีการบริหารงานของภาคเอกชนมาปรับใช้ เช่น การจัดการโครงสร้างที่กะทัดรัดและแนวราบ การให้ความสำคัญต่อค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรม การมุ่งเน้นการให้บริการ โดยคำนึงถึงคุณภาพเป็นสำคัญ

๔. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล เครื่องมือในการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ที่นำหลักบูรณาการมาใช้ในการบริหารหน่วยงาน เพื่อให้สามารถดำเนินงานบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ได้แก่ การวางแผนและการจัดการเชิงยุทธศาสตร์ การบริหารโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารทรัพยากรบุคคล

๕. การป้องกันและยับยั้งการทุจริตเชิงรุก เป็นการปลูกและปลูกจิตสำนึกการต่อต้านการทุจริต และมาตรการเสริมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในเชิงรุก เพื่อปรับฐานความคิด ให้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน โดยส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักคุณธรรม จริยธรรม ใช้การศึกษาและศาสนาเป็นเครื่องมือโดยมีเป้าหมายให้ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารราชการ และเจ้าหน้าที่ที่มีความซื่อสัตย์ มีคุณธรรม จริยธรรม

๖. การพัฒนาเครือข่ายต่อต้านการทุจริต เครือข่าย ได้แก่ หน่วยงาน ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ในทุก ๆ ระดับ เพื่อปลูก ปลูกจิตสำนึก ค่านิยม ต่อต้านการทุจริต การป้องกันและปราบปราม

๗. การบริหารกระบวนการยุติธรรม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกระบวนการยุติธรรม ในคดีทุจริตและประพฤติมิชอบที่ได้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ในการปฏิบัติงานร่วมกัน ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ ในส่วนราชการและหน่วยงานภาครัฐ มี ๕ หน่วยงาน คือ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ และกรมสอบสวนคดีพิเศษ

๘. การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) สำนักงาน ป.ป.ช. พัฒนาเครื่องมือที่จะบ่งชี้ระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐขึ้น และได้พัฒนาเป็นระบบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อเป็นเครื่องมือในการสำรวจการดำเนินงานอย่างมีจริยธรรม

๙. การพัฒนาองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ให้แก่บุคลากรด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นไปตามค่านิยมหลักของสำนักงาน ป.ป.ช. ๓ ประการ “ซื่อสัตย์ เป็นธรรม มีอาชีพ” ซึ่งองค์ความรู้ มี ๓ แนวทาง คือ ๑) การปลูกจิตสำนึกคนไทยไม่โกง ดำรงตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต กล่าวทำในสิ่งที่ ถูกต้องเพื่อรักษาไว้ซึ่งประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ ๒) การสร้างสังคมธรรมาภิบาล ส่งเสริมให้เกิด สังคม และชุมชนที่ประชาชนส่วนใหญ่ยึดมั่นในวัฒนธรรมความซื่อสัตย์สุจริตและดำเนินชีวิตตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๓) ผู้ที่ทำหน้าที่ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีความรู้ความ เข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

๑๐. การติดตามและประเมินผล เป็นการติดตามความคืบหน้าการดำเนินนโยบายแต่ละระยะ แบ่งได้เป็น ๒ ประเภท คือ ๑. ติดตามผลการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการติดตามวิธีการและกลยุทธ์ที่ใช้ เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ที่กำหนดไว้ ๒. ติดตามผลลัพธ์เป็นการติดตามผลผลิต (outputs) และผลกระทบ (impacts)

กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานองค์กร STRONG ต่อต้านการทุจริต

สำนักภาษาต่างประเทศได้พิจารณาส่งบุคลากรเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านความ โปร่งใสและต่อต้านการทุจริต เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุม ๔๐๒-๔๐๓ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา (สว.) สรุปสาระสำคัญที่เป็นองค์ความรู้ได้ดังนี้

ถอดบทเรียนที่ ๑

กรณีศึกษาการทุจริตภาครัฐ และเทคนิควิธีการถอดบทเรียนเพื่อลดความเสี่ยงการทุจริตภายใน องค์กรของรัฐ โดย พันตำรวจโท สิริพงษ์ ศรีตุลา ผู้อำนวยการกองปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ๒

กรณีศึกษาตัวอย่างของการทุจริต

- การนำรถยนต์ของทางราชการไปใช้ในงานส่วนตัว
- ผู้มีอำนาจในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรียกรับเงินค่าสินบน
- การทุจริตเชิงนโยบายในการใช้ช่องว่างระเบียบบริหารราชการรัฐหรือระเบียบพัสดุเอื้อผลประโยชน์ ในกลุ่มคนได้รับประโยชน์

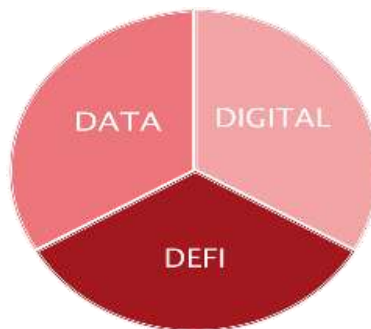
การทุจริตสามารถเกิดได้ในทุกหน่วยงาน ทุกองค์กร ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน บุคคลผู้ ที่สามารถลงมือกระทำการทุจริตมีทั้งระดับปฏิบัติงานจนถึงระดับผู้บริหาร ดังนั้น ควรทำความเข้าใจใน ปัจจัยที่มีส่วนในการกระตุ้นให้บุคลากรกระทำความผิด ซึ่งมีอยู่ ๓ ปัจจัยหลักตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต ประกอบด้วย

- โอกาส
- แรงกดดัน
- การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง

ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests) ความหมายคือ ผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับผลประโยชน์ส่วนรวมขัดกัน โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่จึงต้องไม่มีผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้อง

นวัตกรรมการทุจริตในรูปแบบใหม่

ทั้งนี้ รูปแบบทั่วไปของการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีดังนี้

๑. รับสินบน
๒. คอร์รัปชั่นเชิงนโยบาย
๓. ผลประโยชน์ทับซ้อน
๔. การยกยอกทรัพย์สินของรัฐ
๕. เอื้อประโยชน์แก่ตัวเอง พรรคพวก หรือพี่น้อง
๖. จัดทำโครงการที่ได้ผลประโยชน์ตอบแทนไม่คุ้มค่าเงินที่ลงทุนไป

แนวคิดและหลักการเพื่อการต่อต้านการทุจริต

- หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) หมายถึง การบริหารโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ความดี ความถูกต้อง

- หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

อย่างไรก็ตาม หากมีการนำกระบวนการปฏิบัติหน้าที่ที่ดีและนำเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจจับการทุจริตอันจะนำไปสู่การตัดวงจรการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีการป้องกันและลดการทุจริต

- การตัดโอกาสและช่องทางที่จะให้เกิดการทุจริต
- การสร้างระบบป้องกันการทุจริต โดยนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการดำเนินการ
- ตรวจสอบประเด็นความเสี่ยง และโอกาสที่จะนำไปสู่การทุจริตของหน่วยงาน
- การถอดบทเรียน กรณีศึกษาการทุจริต

ถอดบทเรียนที่ ๒

ก้าวต่อไปของ STRONG องค์กรโปร่งใสไร้ทุจริต โดย รศ.ดร.มาณี ไชยธีรานุวัณศิริ
ที่ปรึกษาประธานกรรมการ ป.ป.ช.

STRONG จิตพอเพียงด้านทุจริต โมเดล STRONG เป็นการนำตัวอักษรแรกของศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายเชิงบวกจำนวน ๖ คำ มาประกอบเป็นคำศัพท์สื่อความหมายถึง “ความแข็งแกร่ง” ของบุคคลและองค์กรในการต่อต้านการทุจริต โดยมีความมุ่งหวังให้ชุมชนเกิดจิตพอเพียงด้านทุจริต ร่วมกันพัฒนาชุมชนให้ก้าวไปข้างหน้าด้วยการประยุกต์ และบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับคามโปร่งใส การแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม การตระหนักรู้และใฝ่รู้ปัญหาการทุจริต และร่วมกันพัฒนาชุมชนให้มีความเอื้ออาทรบนพื้นฐานของจริยธรรมและจิตพอเพียง ตลอดจนเกิดเครือข่ายชุมชนจิตพอเพียงด้านทุจริตและเป็นแกนนำสร้างวัฒนธรรมไม่ทนต่อการทุจริต ประกอบด้วย

๑. S : Sufficient (พอเพียง) บุคคลและหน่วยงานน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์เป็นหลักความพอเพียงในการทำงานและการดำรงชีวิต สามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมอย่างเป็นอัตโนมัติ รวมถึงเป็นตัวอย่างในการเผยแพร่แนวคิดการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นเครื่องมือในการป้องกันทุจริต

๒. T : Transparent (โปร่งใส) บุคคลและหน่วยงานต้องปฏิบัติงานบนฐานของความโปร่งใสตรวจสอบได้

๓. R : Realize (ตื่นรู้) บุคคลและหน่วยงานมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักรู้ถึงรากเหง้าของปัญหาและภัยร้ายแรงของการทุจริตประพฤติมิชอบภายในสังคมและประเทศ สามารถวิเคราะห์ และระบุถึงความเสี่ยงต่อการทุจริต เข้าใจถ่องแท้เกี่ยวกับการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม พร้อมแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

๔. O : Onward (มุ่งไปข้างหน้า) บุคคลและหน่วยงานมีแนวคิดมุ่งพัฒนาหน่วยงานให้เกิดความโปร่งใสและร่วมสร้างวัฒนธรรมไม่ทนต่อการทุจริตให้เกิดขึ้น

๕. N : Knowledge (ความรู้) บุคคลและหน่วยงานมีการพัฒนาองค์ความรู้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เท่าทันต่อสถานการณ์การทุจริตของหน่วยงาน สังคม และประเทศ

๖. G : Generosity (ความเอื้ออาทร) บุคคลและหน่วยงานร่วมพัฒนาหน่วยงานให้มีความเอื้ออาทร บนพื้นฐานของจริยธรรมและจิตพอเพียง

สิ่งสำคัญในการทำงานต้องทำงานบนพื้นฐานที่ถูกต้อง มีความซื่อสัตย์สุจริต จำเป็นต้องมีแนวทางที่ดีในการทำงาน คือ ยึดถือความถูกต้อง โปร่งใส แยกผลประโยชน์ส่วนตัวออกจากผลประโยชน์ส่วนตน

Stronger model

โมเดล STRONGER เป็นการพัฒนาไปสู่หลักการต่อต้านการทุจริตที่มีความเข้มแข็งมากขึ้น โดยได้เพิ่มนิยามเชิงปฏิบัติจากตัวอักษรแรกของศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายเชิงบวกจำนวน ๒ คำ ได้แก่ ความเป็นเลิศ (Excellence: E) และการเปลี่ยนแปลง (Reformity: R)

โครงการศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานที่ได้รับรางวัลองค์กรโปร่งใส/องค์กร STRONG ต่อต้านการทุจริต

นิยามเชิงปฏิบัติการของคำว่า “เป็นเลิศ” (Excellence: E) และ “เปลี่ยนแปลง” (Reformity: R) ได้ดังนี้

(๑) เป็นเลิศ (Excellence: E) ปัจเจกบุคคล องค์กร และชุมชนมุ่งความเป็นเลิศในการนำหลักของโมเดล STRONG ได้แก่ พอเพียง (Sufficient: S) โปร่งใส (Transparent: T) ตื่นรู้ (Realise: R) มุ่งไปข้างหน้า (Onward: O) ความรู้ (Knowledge: N) และเอื้ออาทร (Generosity: G) รวมถึงหลักการสำคัญของโมเดล STRONG คือ การมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและการแจ้งเบาะแสการทุจริต (Watch and Voice) ไปประยุกต์ใช้ในการป้องกันการทุจริตภายในองค์กรและการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

(๒) เปลี่ยนแปลง (Reformity: R) ปัจเจกบุคคล องค์กร และชุมชนมุ่งพัฒนาและปรับเปลี่ยนตนเองและองค์กรไปสู่การสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริตด้วยหลักความพอเพียง การแยกแยะผลประโยชน์ส่วนรวมและผลประโยชน์ส่วนตน มีการบริหารจัดการองค์กรและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างโปร่งใสเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ รวมถึงมีความตระหนักถึงผลกระทบของการทุจริต มีการพัฒนาและบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้เท่าทัน การทุจริต โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์

Strongest Model

โมเดล STRONGEST เป็นการพัฒนาไปสู่การป้องกันและต่อต้านการทุจริตด้วยความเข้มแข็งสูงสุด อันจะนำไปสู่สังคมที่มีความโปร่งใสอย่างยั่งยืน โดยได้เพิ่มนิยามเชิงปฏิบัติการจากการตัวอักษรแรกของศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายเชิงบวกจำนวน ๓ คำ ได้แก่ จริยธรรม (Ethics: E) ยั่งยืน (Sustainability: S) และสัจธรรม (Trust: T)

นิยามเชิงปฏิบัติการของคำว่า จริยธรรม (Ethics: E) ยั่งยืน (Sustainability: S) และสัจธรรม (Trust: T) ได้ดังนี้

(๑) จริยธรรม (Ethics: E) ปัจเจกบุคคล องค์กร และชุมชนเป็นผู้มีคุณธรรมมีความซื่อสัตย์ และมีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง ดำรงตนอย่างมีเหตุผล รวมถึงหน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม จรรยาบรรณ มาตรฐานทางคุณธรรม เพื่อให้การปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่รัฐและพนักงานเอกชนอยู่บนฐานของความมีจริยธรรม

(๒) ยั่งยืน (Sustainability: S) ปัจเจกบุคคล องค์กร และชุมชนเป็นผู้มีจริยธรรม และเป็นพลังสำคัญในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริต เพื่อนำประเทศไทยไปสู่การเป็น “ประเทศไทยใสสะอาดไทยทั้งชาติต้านทุจริต” อันเป็นวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

(๓) สัจธรรม (Trust: T) ประเทศไทยมีผู้นำ ผู้บริหาร บุคคลทุกระดับ องค์กร และชุมชนเป็นผู้มีจิตใจใสสะอาด บริสุทธิ์ เสียสละ และประพฤติดีงาม รวมถึงมีการครองงาน ครองคน และครองตนอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต

บทสรุป

การทุจริตนับเป็นปัญหาที่สำคัญนับแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน การทุจริตยังคงมีอยู่ตั้งแต่ในระดับผู้ปฏิบัติงานจนถึงระดับสูงของทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ในการจะทำให้ปัญหาทุจริตลดน้อยและหมดลงไปนั้นจำเป็นต้องมีเครื่องมือที่อยู่ในรูปแบบเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จะช่วยในการตรวจจับการทุจริตหรือเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลในการเปรียบเทียบในเชิงความคุ้มค่าเพื่อต่อต้านการทุจริตเชิงโครงการที่มีความเกี่ยวข้องกับงบประมาณ การนำกรอบแนวคิดมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้บุคลากรมีความระลึกรถึงแนวทางที่ดีในการทำงาน และการรู้เท่าทันการทุจริตโดยผ่านการถอดบทเรียนความรู้เพื่อให้ทราบถึงจุดเปราะบางที่จะทำให้เกิดการทุจริต

อย่างไรก็ตาม ในการสร้างและขยายเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานก็เป็นปัจจัยสำคัญในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และกระบวนการในการร่วมมือกันต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ

ภาคผนวก

กิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้

วันอังคารที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมหมายเลข ๔๐๒ - ๔๐๔ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา (สว.) สำนักงานภาษาต่างประเทศเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านความโปร่งใสและต่อต้านการทุจริต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปลูกจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดี มีวัฒนธรรมสุจริต และส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาให้มีความใสสะอาด ปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต โดยมีหัวข้อการเสวนา เรื่อง “ก้าวต่อไปของ STRONG องค์กร โปร่งใสไร้ทุจริต” วิทยากรโดย รศ.ดร.มาณี ไชยธีรานุวัฒน์ศิริ ที่ปรึกษาประธานกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และถอดบทเรียน เรื่อง “กรณีศึกษาการทุจริตภาครัฐ และเทคนิควิธีการถอดบทเรียนเพื่อลดความเสี่ยงการทุจริตภายในองค์กรของรัฐ” วิทยากรโดย พันตำรวจโท สิริพงษ์ ศรีตุลา ผู้อำนวยการสำนักปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ 2 สำนักงาน ป.ป.ท.

**STOP
CORRUPTION**

คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต ส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใส
ของสำนักภาษาต่างประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖